

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE SOSYAL MEDYA KULLANIMININ YAZMA BECERİSİNE ETKİSİNE YÖNELİK ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Önder ÇANGAL^{1*}

¹ Öğr. Gör., Gaziantep Üniversitesi, Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi

* ondercangal@hotmail.com

+ ORCID: 0000-0002-8560-3526

Bu çalışma, Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsünde Prof. Dr. Mustafa Durmuş danışmanlığında hazırlanan "Yabancılara Türkçe Öğretiminde Sosyal Medya Kullanımının Yazma Becerisine Etkisi" başlıklı doktora tezinden hareketle üretilmiştir.

Öz- İnternet ve bilgisayar kullanımının artması ile insanların teknolojiyen yararlanma alışkanlıkları da değişmiş, insanlar doğal çevresiyle etkileşim kurmak için sosyal medya araçlarına başvurur hâle gelmiştir. Günümüzde özellikle akıllı telefon kullanımında meydana gelen artış kullanıcıların bu platformlarda geçirdikleri sürelerin artmasına neden olmuş, insanlar sosyal medya araçlarını farklı amaçlarla kullanmaya başlamıştır. Eğitim almak veya yeni bir dil öğrenmek de bu amaçlar arasındadır.

Araştırmalar, sosyal medya araçlarının eğitim-öğretim süreçlerinde kullanıldığında sürece olumlu yönde etki ettiğini göstermektedir (Ekoç, 2013; Gangwar, vd., 2013; Malerba, 2015; Tartari, 2015; Demirtaş, 2017; Derya, 2017; Elverici, 2017; Dursun, 2018). Bu nedenle araştırmada yabancılara Türkçe öğretiminde sosyal medya kullanımının öğrencilerin yazma becerilerine etkisi üzerinde durulmuş ve bu konuda öğrenci görüşlerine başvurulmuştur. Araştırma, durum çalışması olarak desenlenmiştir. Çalışmada veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formuyla toplanmıştır.

Çalışma kapsamında 40 öğrenciye ulaşılmıştır. Öğrenci görüşlerinden hareketle sosyal medyanın öğrenmeyi kolaylaştırdığı, dil becerilerini geliştirdiği, öğretimi desteklediği, söz varlığını zenginleştirdiği, hızlı öğrenmeyi sağladığı, öğrenilenleri günlük hayata aktardığı, iletişim kanallarını artırdığı, kültürel öğeleri tanımada yardımcı olduğu, eğlenerek öğrenme imkânı sunduğu ve sosyalleşmeyi sağladığı tespit edilmiştir. Çalışmanın son bölümünde ise elde edilen bulgulardan hareketle Türkçe öğretim süreçlerinde sosyal medyadan yararlanırken dikkat edilmesi gereken hususlara yönelik değerlendirmelerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler- Yabancılara Türkçe öğretimi, sosyal medya, yazma becerisi, öğrenci görüşleri.

THE OPINIONS OF LEARNERS ON THE EFFECT OF THE USE OF SOCIAL MEDIA IN TEACHING TURKISH TO FOREIGNERS ON THE WRITING SKILL

Abstract- With the increase in internet and computer use, people's habits of using technology have also changed, and people have come to use social media tools to interact with their natural environment. Nowadays, the more the use of smartphones increases, the more time the users spend on these platforms, and people have started to use social media tools for different purposes. Improving yourself or learning a new language are among these aims.

The studies show that when social media tools are used in education, they have a positive effect on the process (Ekoç, 2013; Gangwar, vd., 2013; Malerba, 2015; Tartari, 2015; Demirtaş, 2017; Derya, 2017; Elverici, 2017; Dursun, 2018). Therefore, the present research focused on the effect of using social media in teaching Turkish to foreigners on the writing skills of the learners and the views of the learners were taken. The research was designed as a case study. The data in the study were collected using a semi-structured interview form prepared by the researcher.

40 learners were reached within the scope of the study. Based on the learner's views, it was determined that social media facilitates learning, improves language skills, supports teaching, enriches vocabulary, enables rapid learning, makes learners transfer what is learned to daily life, increases communication channels, helps learners recognize cultural elements, offers the opportunity to learn by having fun, and increases socialization. In the last part of the study, according to the findings obtained, the impressions were made regarding the issues that should be considered while using social media in Turkish teaching processes.

Keywords- teaching Turkish to foreigners, social media, writing skills, learner views.

1. GİRİŞ

Zaman ve mekân kısıtlaması olmadan ulaşılabilir bir yapıya sahip olan internet; kısa zamanda geniş kitleler tarafından kullanılan popüler bir teknoloji hâline gelmiştir. İnternetin sıklıkla kullanıldığı alanlardan birisi de eğitim alanıdır. İnternet, hem sınıf ortamlarında hem de uzaktan eğitim uygulamalarında öğrenci ve öğretmenlere çok önemli olanaklar sağlamaktadır (Korkmaz, 2011, s. 16). Bu yönüyle formal eğitim süreçleri için önemli bir gelişme olan internet, son zamanlarda geliştirilen platform ve uygulamalarla informal eğitime de katkı sağlamaya başlamış, insanlar farklı alanlarda kendini geliştirmek için interneti kullanır hâle gelmiştir.

İnternet ve bilgisayar kullanımının artması ile bireylerin teknolojiye olan ilgilerinin artması ve teknolojiye olan güvenlerinin de değişmiştir. Günümüzde insanlar doğal çevresiyle etkileşim kurmak için sosyal medyayı kullanmaktadır. Özellikle akıllı telefon kullanımında meydana gelen artış kullanıcıların bu platformlarda geçirdikleri sürelerin artmasına neden olmuş, insanlar sosyal medya araçlarını farklı amaçlarla kullanmaya başlamıştır. Eğitim almak veya yeni bir dil öğrenmek de bu amaçlar arasındadır.

Araştırmalar, sosyal medya araçlarının eğitim-öğretim süreçlerinde kullanıldığında süreçte olumlu yönde etki ettiğini göstermektedir (Ekoç, 2013; Gangwar, vd., 2013; Malerba, 2015; Tartari, 2015; Demirtaş, 2017; Derya, 2017; Elverici, 2017; Dursun, 2018). Bu nedenle araştırmada dil öğretim süreçlerinde sosyal medya kullanımının Türkçe öğrenen yabancıların yazma becerilerine etkilerini tespit edebilmek amacıyla öğrenci görüşlerine başvurulmuş, elde edilen verilerden hareketle değerlendirmeler gerçekleştirilmiştir.

2. Amaç

Araştırmada öğrenci görüşlerinden hareketle Türkçe öğrenen yabancıların sosyal medya kullanım alışkanlıklarının tespit edilmesi, Türkçenin yabancılar için öğretimi sürecinde sosyal medya kullanımının olumlu ve olumsuz yönlerinin belirlenmesi ve yazma becerisinin geliştirilmesinde sosyal medyadan yararlanmada dikkat edilecek hususların ortaya konması amaçlanmıştır.

3. Yöntem

3.1. Araştırma Modeli

Nitel araştırma modelinin kullanıldığı bu çalışma, Türkçe öğrenen yabancıların öğretim süreçlerinde sosyal medya kullanımına yönelik görüşlerini ortaya koyan bir durum çalışmasıdır.

Nitel araştırmalar doğal ortama duyarlı, bütüncül, algıların ortaya konmasına izin veren, elde edilen verilerle tümevarımcı analize imkân tanıyan ve araştırma desenine esneklik katan araştırmalardır (Demirli, 2007, s. 59).

Durum çalışmaları ise “nasıl ve niçin sorularını temel alan, araştırmacının kontrol edemediği bir olgu ya da olayı derinliğine incelemesine olanak veren araştırma yöntemidir” (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 289). Merriam ve Tisdell (2016) de durum çalışmasını sınırlı bir sistemin derinlemesine incelenmesi ve analiz edilmesi şeklinde açıklamaktadır.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Türkçeyi yurt içinde ikinci dil ve yurt dışında yabancı dil olarak öğrenen 40 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmada örnekleme türü olarak “ölçüt örnekleme” kullanılmıştır. Ölçüt örneklemede gözlenen birimlerin belli niteliklere sahip olmasına dikkat edilmektedir. Araştırmacı tarafından belirlenen

ölçütlere uyan kişiler, nesnelere ve olaylar araştırmanın örneklemini olarak kabul edilmektedir (Büyüköztürk vd., 2016, s. 92). Çalışma grubunun belirlenmesi aşamasında araştırmacı tarafından belirlenen ölçüt öğrencilerin yurt içinde veya yurt dışında Türkçeyi ikinci dil veya yabancı dil olarak öğreniyor olmasıdır.

Öğrencilerin 26’sı kadın, 14’ü erkek; 23’ü lise, 16’sı lisans ve 1’i yüksek lisans mezunudur. Öğrencilerin yaş gruplarına ilişkin bilgiler şu şekildedir:

Tablo 1. Öğrencilerin Yaş Gruplarına İlişkin Veriler

Yaş Grupları	N	%
17-20	8	20
21-25	30	75
26-30	1	2,5
51+	1	2,5
Toplam	41	100

Öğrencilerin 8’i 17-20 yaş ve 30’u 21-25 yaş aralığındadır. Bu verilere bakıldığında öğrencilerin yüzde 95’inin 17-25 yaş aralığındaki genç nüfustan olduğu görülmektedir. “Z kuşağı” olarak da adlandırılan bu yaş grubunun teknolojiye uyum sağlamadaki başarıları dikkat çekmektedir. Bu bağlamda gruptan elde edilen veriler, sosyal medya-dil öğretimi ilişkisini ortaya koymada önem arz etmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin 1’i 26-30 yaş aralığında, 1’i ise 51 yaş üzerinde olduğunu belirtmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin ülkeleri incelendiğinde araştırmaya 19 farklı ülkeden katılım sağlandığı görülmektedir. Öğrencilerin ülkelerine ait bilgiler şu şekildedir:

Tablo 2. Öğrencilerin Ülkelerine İlişkin Veriler

Ülkeler	N	%
A.B.D.	1	2,5
Afganistan	2	5
Arnavutluk	7	17,5
Bangladeş	1	2,5
Bosna Hersek	3	7,5
Endonezya	1	2,5
Fas	1	2,5
Gürcistan	2	5
Irak	3	7,5
Kazakistan	1	2,5
Lübnan	2	5
Makedonya	1	2,5
Mısır	1	2,5
Romanya	3	7,5
Sırbistan	1	2,5
Suriye	6	15
Türkmenistan	1	2,5
Ukrayna	1	2,5
Yemen	2	5
Toplam	40	100

Öğrencilerin yüzde 17,5’i Arnavutluk ve yüzde 15’i Suriyelidir. Dolayısıyla Arnavutluk ve Suriye’den araştırmaya katılan öğrenci sayısı çalışma grubunun yaklaşık 3’te 1’ine denk gelmektedir. Bosna Hersek, Irak ve Romanya’dan araştırmaya 3’er; Afganistan, Gürcistan, Lübnan ve Yemen’den 2’şer öğrenci katılmıştır. Geri kalan 10 öğrenci ise farklı ülkelerden araştırmaya katılmıştır.

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplamak üzere açık uçlu soruların bulunduğu yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. İki bölümden oluşan formun ilk bölümünde öğrencilere kişisel bilgilerini tespit etmeye yönelik sorular yöneltilmiş, ikinci bölümde ise araştırmanın amacına uygun verileri elde etmek üzere açık uçlu sorular sorulmuştur.

Araştırmacı tarafından hazırlanan formun kapsam geçerliğini sağlamak amacıyla uzman görüşüne başvurulmuş, yabancılar Türkçe öğretimi alanında öğretim tecrübesine sahip alan uzmanlarından gelen dönütler doğrultusunda forma son şekli verilmiştir. Yine güvenilirliği sağlama adına uzman görüşleri arasındaki tutarlılığa bakılmış, alan uzmanı bir öğreticinin araştırmayı derinlemesine incelemesi sağlanmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmada verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. “İçerik analizi amaçları belirleme, kavramları tanımlama, analiz birimlerini belirleme, konu ile ilgili verilerin yerlerini belirleme, mantıksal bir yapıyı geliştirme, kodlama kategorilerini belirleme, sayma, yorumlama ve sonuçları yazma aşamalarından oluşur” (Büyüköztürk vd., 2016, s. 251).

İçerik analizinde temel amaç toplanan verileri açıklayabilecek kavram ve ilişkilere ulaşmaktır. Bu amaçla toplanan veriler önce kavramsallaştırılır, daha sonra ortaya çıkan kavramlar mantıklı bir çerçevede düzenlenir ve bu sayede veriyi açıklayan temalara ulaşılır. Temalar sayesinde olgular daha iyi düzenlenir ve daha anlaşılır hâle getirilebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 242).

4. Bulgular

4.1. Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarına İlişkin Bulgular

Araştırmaya dâhil edilen öğrencilerin tamamı sosyal medya araçlarını kullanmaktadır. Öğrencilerin yüzde 95’i sosyal medya araçlarını akıllı telefonları üzerinden kullanırken bilgisayar ve tableti üzerinden sosyal ağları kullandıklarını belirten 1’er öğrenci bulunmaktadır. Öğrencilere en çok kullandıkları sosyal medya araçları sorulmuş ve sırasıyla öğrencilerin en çok WhatsApp, Youtube, Instagram, Facebook ve Twitter kullandıkları tespit edilmiştir.

Öğrencilerin kullandıkları sosyal ağlara ilişkin veriler şu şekildedir:

Tablo 3. Öğrencilerin Kullandıkları Sosyal Ağlara İlişkin Veriler

Sosyal Ağlar	N	%
WhatsApp	32	26,6
YouTube	31	25,8
Instagram	31	25,8
Facebook	23	19,1
Twitter	3	2,5
Toplam	120	100

“En çok kullandığınız sosyal medya platformu hangisidir?” sorusuna araştırmaya katılan 40 öğrenciden 120 farklı cevap gelmiştir. Öğrencilerin özellikle WhatsApp, Youtube ve Instagram’ı daha fazla kullandıkları, Facebook’u kullananların sayısının daha az olduğu görülmektedir. Twitter’ı ise yalnızca 3 öğrenci kullanmaktadır.

4.2. Öğrencilerin Türkçe Öğrenim Süreçlerinde Sosyal Medya Kullanımlarına İlişkin Bulgular

Öğrencilere sosyal medya araçlarını dil öğretim süreçlerinde kullanıp kullanmadıkları sorulduğunda öğrencilerin yüzde 75’i Türkçe öğrenirken sosyal ağları kullandıklarını, yüzde 25’i ise kullanmadıklarını bildirmiştir.

Türkçe öğrenim süreçlerinde sosyal ağları kullandıklarını ifade eden öğrencilere, sosyal ağ kullanım alışkanlıklarını tespit edebilmek amacıyla hangi araçları, hangi amaçlarla kullandıkları sorulmuştur. Öğrenci cevaplarından hareketle elde edilen veriler şu şekildedir:

Tablo 4. Türkçe Öğrenim Süreçlerinde Kullanılan Sosyal Ağlara ve Kullanım Amaçlarına İlişkin Veriler

Sosyal Medya Araçları	Kullanım Amaçları	N	%
YouTube	Türkçemi geliştirmek	9	28,1
	Türk dizi ve filmlerini izlemek	6	18,7
	Türkçe video izlemek	4	12,5
	Türkçe şarkı dinlemek	2	6,2
WhatsApp	Türklerle konuşmak	2	6,2
Facebook	Türkçe öğrenmek	3	9,3
	Türklerle konuşmak	1	3,1
Instagram	Haber almak	2	6,2
	Türkçe öğrenmek	2	6,2
	İletişim kurmak	1	3,1
Toplam		32	100

Öğrenciler Türkçe öğrenirken 4 farklı sosyal medya aracını 10 farklı amaçla kullandıklarını ifade etmiştir.

Öğrenciler Youtube’u Türkçelerini geliştirmek, Türk dizi ve filmlerini seyretmek, Türkçe videolar izlemek ve Türkçe şarkılar dinlemek için kullandıklarını belirtmiştir. Youtube kullanan öğrenci görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

(K6)¹ “Sosyal ağları sık sık kullanıyorum, hatta her gün. Youtube’da Türkçe videolar izliyorum. (K7) “Türkçemi ilerletmek amacıyla Youtube’daki Türkçe videoları dinleyip anlamaya çalıştım. Şimdi bu amaç için pek kullanmıyorum. Romanlar ve kitapların sayesinde Türkçemi daha iyi ve etkin bir şekilde ilerletiyorum.” (K9) “Sosyal medyayı Türkçe öğrenmek amaçlı kullanıyorum. Youtube’dan Türkçe diziler izliyorum ve şarkı dinliyorum.” (K13) “Türkçe öğrenmek için en çok kullandığım sosyal medya aracı Youtube. Filmleri ve dizileri Türkçe izliyorum ve altyazı Arnavutça açıyorum. Böylece yeni kelimeler öğreniyorum.” (K18) “Konuşmamı geliştirmek için Youtube’da programlar izliyorum.” (K30) “Youtube’da kısa belgeselleri izleyerek Türkçemi geliştirmeye çalışıyorum.”

K8 ve K20 WhatsApp’ta Türk arkadaşları ile Türkçe yazıştıklarını ve bu şekilde öğrendikleri dilde pratik yapma imkânı bulduklarını ifade etmiştir.

Öğrenciler Facebook’u Türkçe öğrenmek ve Türklerle konuşmak amacıyla kullanmaktadır. Facebook kullanan öğrenci görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

(K7) “İlk başta Türkçeyi öğrenmek için Türkçe öğretimine yönelik Facebook sayfalarını ve web sitelerini takip ettim.” (K20) “Hep Facebook’ta arkadaşlarımla Türkçe konuşuyorum.” (K24) “Facebook ve Youtube araçlarıyla Türkçeyi iyice öğrendim, yeni bir şey ya da sormak istediğim bir şey varsa onu çekinmeden sorarım.” (K38) “Türkçemi geliştirmek amacıyla Facebook’u hemen hemen her gün kullanıyorum.”

Öğrenciler Instagram’ı ise haber almak, Türkçe öğrenmek ve iletişim kurmak amacıyla kullandıklarını söylemiştir. Instagram kullanan öğrenci görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

(K3) “Çok sayıda Türk sayfasını takip ettiğim için her gün Türkçe paylaşımları okuyorum. Bu paylaşımlar bana yardımcı oluyor. En

¹ Çalışmada her bir katılımcı (K) harfi ile kodlanmış ve öğrencilere sıra numarası verilmiştir. Buna göre “(K1)” ifadesi “1” numaralı öğrenciyi ifade etmektedir.

çok kullandığım uygulama “Instagram”, ondan Türkçe haberleri öğrenebiliyorsun ki sanki Türkiye’de yaşıyorsun. (K5) “Mesela Instagram’da farklı konular üzerinde (komik, bilgel vs.) Türk sayfalarını takip ediyorum, sevdiğim ünlülerin hesaplarından hayatlarıyla ilgileniyorum ve Türk arkadaşlarımla sohbet ediyoruz.” (K25) “Yaklaşık her iki gün Türkçe öğretim sitelerinde geziyorum ve yeni kurallar ya da kelimeler öğreniyorum. Bazen eğlenmek için Türk dizilerini izliyorum. En çok Instagram ve Youtube’u Türkçe öğrenmek için kullanıyorum.” (K38) “Türkçemi geliştirmek amacıyla Facebook ve Instagram’ı hemen hemen her gün kullanıyorum.”

Öğrencilerin sosyal medya araçlarını kullanım amaçları incelendiğinde özellikle Türklerle konuşarak ve yazışarak pratik yapmayı, Türk dilinde dinledikleri ve izledikleri içeriklerle Türkçelerini geliştirmeyi amaçladıkları görülmektedir.

4.3. Türkçe Öğrenirken Sosyal Medya Araçlarının Kullanılmasının Olumlu Yönlerine İlişkin Bulgular

“Türkçe öğrenirken sosyal medya araçlarının kullanılmasının olumlu yönleri nelerdir?” sorusuna öğrenciler 17 farklı kod altında 45 görüş bildirmiştir. Öğrenci görüşlerine ilişkin veriler şu şekildedir:

Tablo 5. Öğrencilere Göre Sosyal Medya Kullanımının Olumlu Yönlerine İlişkin Veriler

Olumlu Yönler	N	%
Dil becerilerini geliştirme	7	15,5
Öğretimi eğlenceli hâle getirme	4	8,8
Dil öğrenecek ortamlar sunma	4	8,8
Zamandan tasarruf ettirme	4	8,8
Öğrenmeyi kolaylaştırma	3	6,6
Pratik yapma imkânı verme	3	6,6
Günlük konuşma dilini öğretme	3	6,6
Sosyalleşmeyi sağlama	3	6,6
Motivasyon verme	2	4,4
İletişimi kolaylaştırma	2	4,4
Bilgiye kolay erişme	2	4,4
Hedef dile maruz bırakma	2	4,4
Paradan tasarruf ettirme	2	4,4
Dilin mecazlı kullanımlarını öğretme	1	2,2
Fiziksel sınırları ortadan kaldırma	1	2,2
Materyal paylaşımını kolaylaştırma	1	2,2
Standart dil öğretme	1	2,2
Toplam	45	100

Öğrencilerden 7’si sosyal medyanın dil öğretim süreçlerinde kullanılması durumunda dil becerilerinin gelişimine katkı sağladığını belirtmiştir. Öğrenci görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

(K8) “Türkçeyi öğrenmede sosyal medyanın en çok başarı gösteren alanı Türkçenin yazılış şeklini öğrenmektir ve telaffuzu.” (K13) “Kulağın Türkçeye alışıyor ve daha çabuk öğreniyorsun. Kelimelerin telaffuzunu daha iyi öğreniyorsun. Sosyal medyada Türk insanlarla iletişime girdiğinde yazman düzenleniyor. (K24) “Cümle yapısı, en çok gramer, dinleme aynı zamanda ne kadar dinledik bu kadarıyla konuşabiliriz ve anlayabiliriz.” (K29) “Yeni kelimeleri öğrenerek telaffuzu geliştirebiliyoruz.” (K31) “Okuma, yazma ve konuşma becerilerini geliştirmeye yardım eder.”

Sosyal medyanın “öğretimi eğlenceli hâle getirdiği”, “dil öğrenecek ortamlar sunduğu” ve “zamandan tasarruf sağladığı” ile ilgili dörder öğrenci görüş bildirmiştir. K9 kodlu öğrenci Türkçe öğrenirken sadece kitapların kullanılması durumunda öğretimin sıkıcı olacağını, sadece şarkılar kullanılsa bile öğrenmenin hem eğlenceli hem de kalıcı hâle geleceğini; K20 kodlu öğrenci sosyal medyanın sıkılmadan ve bıkmadan sürekli ve eğlenceli bir öğrenme ortamı sunduğunu belirtmiştir. K25 insanların evlerinde istedikleri zaman dil öğrenebileceğine, bunun zaman tasarrufu sağladığını dikkat çekmektedir. K26 internet ve sosyal medya sayesinde en çok

kullanılan kelimeleri kolaylıkla öğrendiğini, yurt dışındayken Türkiye’de gibi hissettiğini belirtmektedir.

“Öğrenmeyi kolaylaştırma”, “pratik yapma imkânı verme”, “günlük konuşma dilini öğretme” ve “sosyalleşmeyi sağlama” kodları hakkında üçer öğrenci görüş bildirmiştir. Öğrenci görüşlerine göre (K4) internet dil öğrenmeyi kolaylaştırmakta, (K6) sosyal medya sayesinde insanlar kolayca sosyalleşebilmektedir. Yine öğrenciler sosyal medyayı kullandıkları zaman (K13) Türklerle iletişim kurdukları için hedef dilde pratik yapmakta ve (K21) standart ve günlük dilde kullanılan doğru Türkçeyi öğrenmektedir.

“Motivasyon verme”, “iletişimi kolaylaştırma”, “bilgiye kolay erişme”, “hedef dile maruz bırakma” ve “paradan tasarruf ettirme” kodları için ikiser öğrenci; “dil mecazlı kullanımlarını öğretme”, “fiziksel sınırları ortadan kaldırma”, “materyal paylaşımını kolaylaştırma” ve “standart dili öğretme” kodlarına ilişkin birer öğrenci görüş bildirmiştir. Kodlara ilişkin öğrenci görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

(K2) “Sosyal medya, yazı yazmak için iyi motivasyon sağlar.” (K3) “Yeni kavramlar, deyimler ve atasözleri öğrenmek, halk arasındaki söylenen kavramları öğrenmek için yararlıdır.” (K5) “Kullanıcılar Türkçe öğrenmeye hemen ulaşabildikleri için çok pratik. Parasız, eğlenceli (espriler vb.), derslerdeki gibi özel bir programa gerek yok. Kullanıcılar istedikleri zaman bu dili öğrenebilirler. Sosyal medya olduğu için motivasyon artık bir problem değil. Çoğu zaman halkın dilinin de öğrenilebilmesini sağlar.” (K7) “Öğrencilere daha hızlı, basit ve kolay bir şekilde bilgilerin aktarılmasını sağlıyor. Bazı sosyal medya araçlarında (Facebook, Youtube) da öğrenciler bir grup oluşturup Türkçe iletişim kuruyorlar ve arkadaş ediniyorlar. Türkçeyi eğlenerek öğreniyorlar.” (K10) “Her an Türkçeyi duyabilirsiniz böylece Türkçe bize daha yakın oluyor.” (K11) “İyi bir yol olabilir Türkçe öğrenmek için. Dinleme yapabilirsin, yeni kelimeler öğrenebilirsin.” (K12) “Çok para harcamanız gerekmiyor. Her zaman öğrenebiliriz.” (K23) “Ücretsiz eğitim şansını sağlıyor.” (K28) “Daha kolay ve daha hızlı öğrenebiliriz.” (K32) “Film izlemek, arkadaşlarımla telefonda Türkçe konuşmak, mesajlaşmak için kullanıyoruz.” (K33) “Daha hızlı ve daha kolay öğrenmemizi sağlayabilir.” (K37) “En olumlu yönü Türk arkadaşlarla ve hocalarımızla iletişim kurabiliyor olmamız.”

4.4. Türkçe Öğrenirken Sosyal Medya Araçlarının Kullanılmasının Olumsuz Yönlerine İlişkin Bulgular

Öğrencilere Türkçe öğrenirken sosyal medyadan yararlanmanın olumsuz yönleri sorulduğunda katılımcıların 12’si “Sosyal medyanın olumsuz yönü yok.” cevabını vermiştir. Geri kalan öğrenciler 12 kod altında 36 farklı görüş beyan etmiştir. Öğrenci görüşlerine ilişkin veriler şu şekildedir:

Tablo 6. Öğrencilere Göre Sosyal Medya Kullanımının Olumsuz Yönlerine İlişkin Veriler

Olumsuz Yönler	N	%
Zaman kaybına neden olma	8	22,2
Becerileri farklı seviyelerde geliştirme	5	13,8
Amaç dışında kullanıma imkân verme	4	11,1
Okuma alışkanlığını kaybettirme	3	8,3
Sağlık sorunlarına neden olma	3	8,3
Dikkati dağıtma	3	8,3
Yanlış bilgi sunma	3	8,3
Akademik dilin öğretiminde yetersiz kalma	2	5,5
İstenmeyen öğrenmelere neden olma	2	5,5
İstenmeyen durumlarla karşılaşma	1	2,7
İşsizliğe yol açma	1	2,7
Bağımlılık yapma	1	2,7
Toplam	36	100

Öğrencilerden 8'i sosyal medyanın zaman kaybına neden olduğunu düşünmektedir. Sosyal medyanın kendilerine zaman kaybettirdiğini düşünen öğrencilere ait görüşlerden bazıları şu şekildedir:

(K1) “Sosyal medya zaman kaybına neden olabilir.” (K11) “Çok zaman harcıyorsun ve ders ile çok uğraşmıyorsun.” (K17) “Sosyal medyada çok zaman harcıyoruz ve bazen bize yanlış bilgi veriyor.” (K19) “Çünkü belki de orada daha fazla zaman geçirebilirsin.” (K24) “Zaman kaybetme, bir şeyi ararken istediğimiz sürede cevabı bulamama olumsuz yönlerinden biri.” (K32) “Çok zaman harcarız.”

Öğrencilerden 5'i sosyal medyanın farklı dil becerilerini farklı seviyelerde geliştirdiğini ve bunun bir sorun olduğunu ifade etmiştir. K5 kodlu öğrenci sosyal medya araçlarının genellikle konuşma becerisini geliştirmediklerini, daha çok okuma ve dinlemede yardımcı olduğunu düşünmektedir. K8 kodlu öğrenci ana dili Türkçe olan arkadaşlara sahip olmadığında sosyal medya platformlarının konuşma becerisini geliştirmediklerini ifade etmiştir. K13 kodlu öğrenci de benzer şekilde sosyal medyada konuşma pratiği yapma imkânının az olduğunu ve dil bilgisi kurallarının düzgün bir şekilde öğrenilemeyeceğini belirtmiştir. K26 kodlu öğrenciye göre sosyal medya akademik Türkçenin öğretiminde yetersiz kalmakta; dinleme, okuma ve konuşma becerisinin gelişmesine eşit şekilde katkı sağlamamaktadır.

Öğrencilerden 4'ü sosyal medyanın amaç dışında kullanıma imkân tanıdığını ve bunun öğretim süreçlerine zarar verdiğini düşünmektedir. K9 kodlu öğrenci Türkçe öğretiminde sosyal medya kullanımının olumsuz yönlerinin yok denecek kadar az olduğunu, ama öğreticinin derslerde önemsiz ve dersle alakasız videolara yer verdiğinde öğretim süreçlerinin olumsuz etkilendiğini belirtmiştir. K36 kodlu öğrenci ise sosyal medyanın dikkat çekici içeriklerle dolu olduğunu ve öğrencilerin asıl konulardan uzaklaşabileceğini ifade etmektedir.

“Okuma alışkanlığını kaybettirme”, “sağlık sorunlarına neden olma”, “dikkati dağıtma” ve “yanlış bilgi sunma” kodlarına ilişkin üçer öğrenci görüş bildirmiştir. Öğrenci görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

(K6) “Çok fazla sosyal medya kullanıyoruz ve okumayı unutuyoruz. İnternet kullanmayan kaynakları kullanmayı unutuyoruz.” (K7) “Olumsuz yönleri çok değil. Ama bence sosyal medya bazen öğrencilerin dikkatini dağıtıyor ve günümüzde çok fazla sosyal medya aracı olduğu için yanlış bilgi verebilir.” (K12) “Gözlerim zayıflayabilir.” (K33) “Sosyal medya kullanırken gözlerimiz zarar görebilir.” (K39) “Sosyal medya kitaplara olan ilginin azalmasına sebep oluyor.”

“Akademik dilin öğretiminde yetersiz kalma”, “istenmeyen öğrenmelere neden olma”, “istenmeyen durumlarla karşılaşma”, “işsizliğe yol açma” ve “bağımlılık yapma” öğrenci görüşlerinden hareketle tespit edilen diğer kodlardır. Bu kodlara ilişkin öğrenci görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

(K28) “Sosyal medya bağımlılık yapabilir ve odaklanma sorunu yaşayabiliriz.” (K29) “Çoğu insan işsiz kalır, mesela öğretmenler işsiz kalabilirler.” (K34) “Sosyal medyada ahlaksız şeylerle karşılaşabiliriz.” (K35) “Bazı şeyleri yanlış öğrenmek ya da yanlış anlamak, dil bilgisine önem vermemek olumsuz yönlerdir.”

4.5. Yazma Becerisinin Geliştirilmesinde Sosyal Medyadan Yararlanılmasına İlişkin Bulgular

Öğrencilere hangi becerilerin geliştirilmesinde hangi sosyal medya araçlarının kullanılacağı sorulduğunda öğrenciler Youtube,

WhatsApp, Facebook, Twitter ve Instagram uygulamalarının dil öğretiminde kullanılabileceğini belirtmiştir. Bu platformların hangi becerilerin geliştirilmesinde kullanılabileceğine ilişkin öğrenci görüşlerinden elde edilen veriler şu şekildedir:

Tablo 7. Sosyal Medya Aracılığıyla Geliştirilebilecek Dil Becerilerine İlişkin Veriler

Sosyal Medya Aracı	Beceriler	N
YouTube	Okuma	3
	Dinleme	13
	Konuşma	3
	Yazma	4
WhatsApp	Okuma	1
	Dinleme	2
	Konuşma	5
	Yazma	6
Facebook	Okuma	5
	Dinleme	1
	Konuşma	4
	Yazma	3
Twitter	Okuma	-
	Dinleme	-
	Konuşma	-
	Yazma	1
Instagram	Okuma	4
	Dinleme	1
	Konuşma	-
	Yazma	4
Toplam		61

Öğrencilere göre dil öğretimine en çok katkı sağlayacak sosyal medya aracı Youtube'dur (23). Onu sırasıyla WhatsApp (14), Facebook (14) ve Instagram (9) takip etmektedir. Bir öğrenci ise yazma becerisinin geliştirilmesinde Twitter'ın kullanılabileceğini düşünmektedir.

Tablo beceriler odaklı incelendiğinde sosyal medya aracılığı ile en iyi geliştirilebilecek becerinin yazma (18) olduğu görülmektedir. Yazmayı sırası ile dinleme (17), okuma (13) ve konuşma (12) takip etmektedir.

Öğrencilere “Türkçe öğrenirken sosyal medya araçlarını kullanmanın yazmanızı geliştireceğini düşünüyor musunuz?” sorusu yöneltildiğinde öğrencilerin 34'ü “evet”, 6'sı “hayır” cevabı vermiştir.

“Yazma becerisinin geliştirilmesinde sosyal medya araçlarından nasıl yararlanılabilir?” sorusuna ise 5 farklı kod altında 27 farklı cevap gelmiştir. Öğrenci cevaplarından hareketle elde edilen veriler şu şekildedir:

Tablo 8. Yazma Becerisinin Geliştirilmesinde Sosyal Medyayı Kullanım Yollarına İlişkin Veriler

Kullanım Yöntemleri	N	%
Hedef dil konuşucuları ile mesajlaşma	16	59,2
Türkçe gönderiler yazma	5	18,5
Yazma hatalarını düzeltme	3	11,1
Türkçe öğrenme sayfalarını takip etme	2	7,4
Türkçe haberleri takip etme	1	3,7
Toplam	36	100

Öğrencilerin 16'sı sosyal medya araçları üzerinden ana dili Türkçe olanlarla mesajlaştıklarını, bu sayede hedef dilde pratik yaptıklarını ve yazmalarını geliştirdiklerini belirtmiştir. Konuya ilişkin öğrenci görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

(K2) “Türk arkadaşlarına yazarsan çok daha iyi bir yazmaya sahip olacaksın.” (K7) “Yazma becerileri konusunda sosyal medya araçlarını kullanmak faydalı olabilir. Bu da yeni gramerleri, yeni kelimeleri, metinleri, küçük hikâyeleri okumakla olur bence.” (K8)

“Ben Türkçe yazmasını %60 sosyal medyayı kullanarak öğrendiğimi söyleyebilirim, etkili bir metot olmasına rağmen yavaş bir metot olduğunu düşünüyorum, daha hızlı olması için Türkçe bilen arkadaşlarımızla daha çok konuşmalı ve onlardan belirli konularda yardım etmelerini de istemeliyiz.” (K13) “WhatsApp, Instagram, Facebook ile Türkçeyi iyi bilen ya da Türk olan insanlarla tanışıp onlarla konuşabiliyorsun sürekli. Hem ondan bazı şeyleri nasıl yazacağını öğreniyorsun hem de o sana ne zaman yanlış yaptığını söyleyip hatalarını düzeltebiliyor. Böylece yazmayı daha çok geliştiriyorsun.” (K24) “Türk arkadaşlarla tanışıp onlarla WhatsApp’ta Türkçe yazabilirsiniz ve böyle zaman geçtikçe Türkçe yazmayı öğrenebilirsiniz.” (K28) “WhatsApp kullanırken yazılarımız gelişebilir.” (K31) “Sosyal medya Türk arkadaşlarımıza mesaj yazarken veya Türkçe bir gönderi yazarken bize yazma becerimizi geliştirmede yardım eder.”

Öğrencilerden 5’i sosyal medyada Türkçe gönderiler yazdıklarını, bu sayede hem pratik yaptıklarını hem de özgüven kazandıklarını belirtmiştir. K12 kodlu öğrenci sosyal medyadaki yazmaları sayesinde daha rahat yazabildiğini ve her zaman yazmalarına devam edeceğini ifade etmiştir. K20 kodlu öğrenci Instagram’da yazı yazarken hata yapmamak için daha çok dikkat ettiğini, kelimeleri seçerken özen gösterdiğini bunun da yazmasını geliştirdiğini söylemiştir.

“Yazma hatalarını düzeltme” koduyla ilgili olarak 3 öğrenci görüş bildirmiştir. K4 kodlu öğrenci paylaşım yaptıktan sonra yazılarını kontrol ettiğini, Türkçe paylaşımları takip ederek düzgün cümle kurmayı öğrendiğini; K9 kodlu öğrenci sosyal medyadan haber okurken yanlış ve hatalı yazdığı kelimeleri fark ettiğini ve tekrar hata yapmamaya çalıştığını; K14 kodlu öğrenci ise diğer insanların kendi yazılarındaki hataları bulunduğunu, bu sayede hatalarını fark ederek düzelttiğini belirtmiştir.

Öğrencilerden 2’si sosyal medya üzerinden Türkçe öğrenme sitelerini takip ettiğini, 1’i ise Türkçe haberler okuduğunu bildirmiştir.

5. Tartışma ve Sonuç

Günümüzde internet ve akıllı telefonlar insan hayatının vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. Sosyal medya platformlarının kullanımı her geçen gün artmaktadır. Mander’in (2015, s. 7) “Sosyal ağlardaki son trendler” raporuna göre Türkiye’de 6 milyondan fazla kişinin sosyal medya platformlarında hesabı bulunmakta ve bu kişilerin 3 milyona yakını sosyal medyayı aktif olarak kullanmaktadır.

Özellikle 2019 yılının son haftalarında Çin’in Vuhan kentinde başlayıp tüm dünyaya yayılan Covid-19 ile birlikte insanların internet ortamlarında geçirdikleri sürelerde ciddi anlamda artış olmuştur. Yakın Doğu Üniversitesi Toplumsal Araştırma ve Geliştirme Merkezi (2020) tarafından Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde gerçekleştirilen araştırma da benzer sonuçlar göstermiş, rapora göre insanların pandemi sürecinde hem teknoloji hem de sosyal medya kullanımları artmıştır.

Çalışma kapsamında Türkçe öğrenen yabancı öğrencilere en çok kullandıkları sosyal medya araçları sorulmuş, sırası ile WhatsApp, YouTube, Instagram, Facebook ve Twitter’ın öğrencilerin en çok kullandıkları sosyal medya platformları oldukları tespit edilmiştir. Kök’ün (2019, s. 76) Beden Eğitimi öğretmenleri üzerinde gerçekleştirdiği araştırmada da sırasıyla Facebook, Youtube, Instagram ve Twitter en çok kullanılan sosyal medya platformları olmuştur. “Blog, wiki, YouTube gibi yeni Web 2.0 teknolojileri öğrenme üzerine yeni talepler oluşturmakta ve öğrenmeye yeni destekler sağlamaktadır” (Duffy, 2009, s. 119). Bu nedenle bu

araçların eğitim öğretim süreçlerinde kullanılması önem arz etmektedir. Günlük hayatlarında herhangi bir amaç gütmeksizin sıklıkla sosyal medyayı kullanan katılımcılara Türkçe öğrenirken bu platformlardan yararlanıp yararlanmadıkları sorulduğunda katılımcıların yüzde 75’inin dil öğrenirken sosyal medya araçlarını kullandıkları ortaya çıkmıştır.

Katılımcılar dil öğrenirken en çok Youtube’dan yararlanmaktadır. “Youtube’un popülerliği ve özgünlüğü paylaşmak ve içeriklere yanıt vermek için yaratıcı fırsatlar sunmaktadır” (Duffy, 2009, s. 128). Youtube vb. siteler iş birliği öğrenmede ve kanıtla dayalı tartışmalarda öğrenciye artı sağlamakta ve mobil cihazlar sayesinde öğrenciler mekân sınırlaması olmaksızın istedikleri yerden içeriklere ulaşabilmektedir. Bu da öğrenmenin kişiselleştirilmesine yardım etmektedir. Derse yardımcı olarak kullanılan videoların paylaşılmasında ve bunlarla ilgili yorumların, ek bilgilerin verilmesinde ayrıca gruplar oluşturulup ilgili güncel eğitsel videoların takibinde video paylaşım sitelerinden yararlanılması, eğitimin kalitesinin artırılmasına katkı sağlamaktadır (Yıldırım ve Özmen, 2012, s. 294).

Özellikle Türkçelerini geliştirmek, dizi ve filmleri izlemek ve şarkı dinlemek için Youtube’u kullanan öğrenciler, Türklerle konuşmak için ise WhatsApp’tan yararlanmaktadır. Anlık mesajlaşma aracı olarak kurulan ve günümüzde hikâye paylaşma özelliği ile bir sosyal medya aracı haline gelen WhatsApp’ın dünya genelinde çok fazla kullanıcısı bulunmaktadır. Dosya paylaşma, sesli ve görüntülü arama özellikleri ile kişilerin iletişim kurma ihtiyaçlarına cevap veren WhatsApp, eğitim-öğretim süreçleri için oldukça yararlı bir uygulama olarak dikkat çekmektedir.

Youtube ve WhatsApp’ı sırası ile Facebook ve Instagram takip etmekte, öğrenciler Türklerle iletişim kurma, haberleri takip etme ve dil öğrenme amaçlı bu uygulamaları kullanmaktadır.

Öğrenci cevaplarından hareketle sosyal medyanın, dil öğretim süreçlerine renk katacağını ve öğretimi yalnızca sınıf ortamı ile sınırlı kalmaktan kurtaracağını söylemek mümkündür. Nitekim bu araçlar sayesinde öğretici-öğrenci diyalogunun sınıf ortamı dışında da devam ettiği görülmektedir. Öğreticinin amaçlı etkinliklerle bu araçları dil öğretimi sürecine katması durumunda öğrenciler farkına varmadan öğrenme gerçekleşecek, öğrenciler hem eğlenecek hem de öğrenilenler daha kalıcı olacaktır.

Sosyal medya herkes tarafından kullanılmakta, yapılan paylaşımlar kolayca yönetilebilmektedir. Bu nedenle sosyal medyanın aktif öğretme-öğrenme teknikleri yönünden kişileri başarıya ulaştıracağı düşünülmektedir (Ajjan ve Hartshorne, 2008, s. 78). Sosyal medya öğrencilerin dil becerilerini geliştirir, öğretimi eğlenceli hâle getirir, zamandan tasarruf sağlarken fiziksel sınırları ortadan kaldırır. Öğrencilere hedef dili sanal ortamda yaşama imkânı verir. İçe kapanık ve utangaç öğrencilerin daha kolay sosyalleşmelerini sağlar. Motivasyonlarını yükseltir. Öğrenciler bu platformlarda hedef dil konuşucuları ile pratik yapar ve öğrencilerin konuşma dilini öğrenme fırsatları olur. Öğreticilerin öğrenciler ile dosya paylaşması kolaylaşır.

Sarıdaş ve Deniz (2018, s. 34) internet üzerinden sunulan içeriklerin daha ekonomik olduğunu belirtmektedir. Bu ekonomiklik hem maddi anlamda hem de zaman ve sosyallik gibi alanlarda kendisini göstermektedir. Ekoç’a (2013, s. 202) göre öğrencilerin sosyal medya etkileşimlerinden toplanan veriler, dil öğrenen kişilerin kimliğinin anlaşılmasına katkıda bulunmaktadır. Bu sayede öğretimin kişilere özel olarak planlanması kolaylaşacaktır. Yine sosyal medya çeşitli konular üzerinde tartışma oluşturmada daha esnek olmakta, hedef dili etkileşimli olarak kullanmak için daha

fazla fırsat sunmaktadır. Sosyal medya etkileşimleri klasik öğrenci-öğretici ilişkilerine de yön vermekte, öğrenci merkezli öğrenme ortamlarının düzenlenmesi kolaylaşmaktadır.

Albert vd. (2018, s. 303) göre sosyal medya sayesinde İngilizce öğretmenleri sanal öğrenme topluluklarına katılabilmekte, bu sayede meslektaş iş birliğine dayalı olarak kendilerini geliştirme imkânı bulmaktadır. Bu yönüyle sosyal medya, tek seferlik atölye çalışmalarının ötesinde sürdürülebilir ve yaşam boyu gelişime açık bir öğrenme-öğretme ortamı sunmaktadır.

Bunlarla birlikte sosyal medyanın bazı olumsuz yönleri de bulunmaktadır. Öğrenciler sosyal medyada vakit geçirirken kolaylıkla ilgisini çeken başka içeriklere odaklanabilir, dikkati dağıtılabilir. Bu da öğrencilerin zaman kaybetmesine neden olur. Derya'ya göre (2017, s. 44) öğrenciler günde birçok kez sosyal medyayı kullanmakta ve kullanım için sisteme her girişlerinde en çok 30 dakika sistemde kalmaktadır. Bu nedenle sosyal medya siteleri eğitim için kullanılırken etkinlikler 0-30 dakika arasında tamamlanacak şekilde düzenlenmeli, bu sayede platformda uzun süre kalınması durumunda meydana gelebilecek farklı amaçlı kullanımların önüne geçilmelidir.

Sosyal medya nedeniyle öğrencilerin dil becerileri arasında seviye farkları oluşabilmektedir. Öğrencilere izlemek ve dinlemek daha kolay geleceği için okuma ve yazmaları geri kalabilir. Uzun süreli kullanımlarda göz rahatsızlıkları gibi sağlık sorunları ortaya çıkabilir. Öğrenciler istenmeyen öğrenmelere maruz kalabilir, bu tip öğrenmeleri düzeltmek öğretici için daha zor olacaktır. Son olarak sosyal medya bağımlılık yapabilir, öğrenciler ders süreçlerinden tamamen kopabilir.

Olumsuz etkileri ortadan kaldırmak ve bu araçların amaca hizmet etmesini sağlamak için hem öğretici denetiminin düzenli olması hem de öğrencilerin öz denetimlerinin gelişmiş olması gerekmektedir. "Var olan eğitsel sosyal medya platformlarının kullanımının yaygınlaşması için gerekli tanıtım ve eğitimler düzenlenebilir" (Düzen, 2019, s. 98). Bu sayede sosyal medya araçlarından dil öğretim süreçlerinde verim alınması mümkün olacaktır. Özellikle pandemi sürecinde öğrencilerin motivasyonlarının bu tür araçlarla yükseltilmesi çok önemlidir.

Dil öğretiminde sosyal medya kullanımı amaçlı ve planlı şekilde gerçekleştirilmelidir. Bu süreçte öğretici dersin merkezine öğrenciyi koymalıdır. Sosyal medya araçları öğrenilenleri desteklemeli, tekrarlarla öğrenilenler sistemli şekilde kalıcı hafızaya aktarılmalıdır. Hazırlanacak etkinliklerle öğrencinin hedef dili yaşayarak öğrenmesi sağlanmalıdır (Çangal, 2019, s. 90)

Öğrencilere geri bildirim vermek, yanlışlarını düzeltmek ve kazanımların gerçekleşme düzeylerini tespit etmek için öğrencilerin katılımlarının ve paylaşımlarının kontrol altında tutulması gerekmektedir. Öğreticinin tek yönlü paylaşımlar yaptığı bir ortam yerine öğrencilerin de etkin olarak paylaşım yapabildikleri bir ortam sağlanmalıdır (Dursun, 2018, s. 105). Çünkü öğrenciler genellikle üretici becerilerde (konuşma ve yazma) zorlanmaktadır. Bunda hedef dilde pratik imkânlarının kısıtlı olması en önemli etkindir. Sosyal medya araçları ile bu engelin ortadan kaldırılması öğrencilerin üretken olmasına katkı sağlayacaktır.

Sosyal medya araçları incelendiğinde yazma becerilerinin geliştirilmesinde öğrencilerin en çok WhatsApp ve Facebook Messenger'dan yararlandıkları görülmüştür. Öğrenciler Türkçe konuşucuları ile mesajlaşarak ve Türkçe gönderiler yazarak yazmalarını geliştirmektedir. Yazışma sırasında gelen düzeltmelerle

hatalarını gören öğrenciler yanlışlarını düzeltmekte, sonraki yazmalarında aynı hataları yapmamaktadır.

Gelişen teknolojiler sayesinde kendi kendine veya uzaktan öğrenme uygulamalarının eğitim-öğretim süreçlerinde daha fazla yer almaya başladığı görülmektedir. Nitekim hiç beklenmedik bir anda ortaya çıkan Covid 19 hastalığı tüm alanları olduğu gibi eğitim-öğretim alanını da etkilemiş, kurum ve kuruluşlar soruna çözüm bulmak için seferber olmuştur. Gerek teknolojiye yaşanan gelişmeler gerekse ortaya çıkan salgın hastalıklar öğrenme sistemlerine yeni bir çerçeve çizmeyi zorunlu kılmaktadır. Bu çerçeveyi oluşturma aşamasında ise alanda görev yapan öğretilere iş düşmektedir.

Öğreticilerin sosyal medya araçlarını dil öğretim süreçlerinde kullanırken dikkat etmesi gereken hususlardan bazıları şunlardır:

- Öğreticiler öğrencileri ile iletişimlerini sınıf dışı ortamlara taşımak için WhatsApp vb. araçlarda gruplar oluşturmalı ve bu araçları etkin olarak kullanılmalıdır.
- Öğrenilen yeni konularda pratik yapılması adına öğrencilere ödev verilmeli ve yine bu araçlar üzerinden öğrencilerin ödevlerini yapıp yapmadıkları takip edilmelidir.
- Sosyal medya ortamlarında pek çok içerik bulunmaktadır. Öğrencilerin ilgisini çekecek konular öğretici tarafından tespit edilmeli, derse veya temaya uygun içerikler öğrencilerle paylaşılmalıdır.
- Ders kitapları öğretim süreçlerinin yürütülmesinde tek başına yeterli olmayacağı için sosyal medya içeriklerine uygun etkinlikler ve çalışma kâğıtları hazırlanmalı ve öğrenciler ile paylaşılmalıdır.
- Öğretici ulaşılabilir olmalı, öğrenci mesajlarına mümkün olduğunca çabuk geri dönmelidir. Burada öğrencilerin kendilerine ayıracağı zamanları önceden belirlemeleri ve ulaşılabilir olacakları saatleri öğrencilerine bildirmeleri çok önemlidir. Aksi hâlde uygun olmayan saatlerde öğrencilerden mesajlar gelebilmektedir.
- Türk dizileri dünyanın pek çok yerinde Türkiye'ye ve Türkçeye olan ilgiyi artırmaktadır. Boylu ve Başar'ın (2015, s. 411) gerçekleştirdiği araştırmaya göre Türkçe öğrenen yabancı öğrenciler dil öğrenme süreçlerinde dizi ve filmlerden yararlanmanın öğrenmeye katkı sağladığını düşünmektedir. Bu nedenle öğreticiler dil öğretim süreçlerinde bu tip içeriklere yer vermeli, etkileşimi artıracak sorularla öğrencileri yönlendirmelidir.
- Öğretici mutlaka belli başlı sosyal medya sayfalarını önceden tespit etmeli ve öğrencilerine o sayfaları önermelidir. Bu sayede öğrencilerin güvenilir bilgi kaynaklarına ulaşmaları mümkün olacak, denetlenebilirlik artacaktır.
- Şarkı, video ve filmlere dil öğretim süreçlerinde yer verilmeli, öğrencilerin bu materyaller ile düşünce dünyalarının geliştirilmesi sağlanmalıdır.

Sosyal medya üzerinden öğrencilerin hedef dil kullanıcıları ile pratik yapmaları sağlanmalı, oluşturulacak öğrenme ortamlarında öğrencilerin hedef dile maruz kaldıkları süreler artırılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Ajjan, H., & Hartshorne, R. (2008). Investigating faculty decisions to adopt web 2.0 technologies: theory and empirical tests. *Internet and Higher Education*, 11, 71-80.
- Alberth, A., Mursalim, M., Siam, S., Suardika, I., K. & Ino, L. (2018). Social media as a conduit for teacher professional development in the digital era: myths, promises or realities? *TEFLIN Journal*, 29(2), 293-306.
- Boylu, E. ve Başar, U. (2015). Televizyondan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenimine İlişkin Bir Durum Tespiti Çalışması: İran Örneği. *International Journal of Language Academy*, 3(4), 401-414.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., K., Akgün, Ö., E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri (22.Baskı)*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çangal, Ö. (2019). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Sosyal Medya Kullanımına Yönelik Öğretici Görüşleri. Mustafa Durmuş (Ed.), *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Doktora Programı 1. Öğrenci Sempozyumu Bildiriler* içinde (ss. 67-93). Ankara: Nobel.
- Demirli, C. (2007). E-Portfolyo Öğretim Sürecinin Öğrenenlerin Tutumları ve Algıları üzerine Etkisi. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Elazığ.
- Demirtaş, S. (2017). 8. sınıf öğrencilerinin sosyal medyayı eğitsel kullanmaları ile sosyal medya tutumlarının değişkenler açısından incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Derya, U. (2017). Ortaokul öğrencilerinin sosyal medya sitelerini eğitsel kullanım amaçlarının değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Duffy, P. (2009). Engaging the YouTube Google-Eyed Generation: Strategies for Using Web 2.0 in Teaching and Learning. *Electronic Journal of e-Learning*, 2(6), 119-129.
- Dursun, C. (2018). *Sosyal medya destekli harmanlanmış öğrenme yönteminin öğrencilerin matematik başarılarına ve öz-yeterlik algılarına etkisinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Düzen, S., S. (2019). *Sınıf öğretmenlerinin sosyal medyada öğretmen-öğrenci etkileşimine yönelik görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Ekoç, A. (2013). *İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen yetişkin öğrencilerin sosyal medya etkileşimi ve sınıf-içi yazma çalışmaları bağlamında ortaya çıkan kimlikleri üzerine bir çalışma*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Elverici, S. (2017). *Yabancı dil öğretiminde sosyal medya kullanımının sosyal buradalık, memnuniyet ve başarı üzerine etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Gangwar, S., Deshbhratar, A. & Garg, P. (2013). Social media in quality enhancement in higher education. *International Journal of Research and Development - A Management Review (IJRDMR)*, 2(1), 93-97.
- Korkmaz, A. (2011). *Ortaöğretim Okullarında İnteraktif Öğretimin Model Bir Ders Üzerinde İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kilis 7 Aralık Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Kilis.
- Kök, A. (2019). *Sosyal Medya Kullanımının Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Mesleki Gelişimlerine Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi (Tokat İl Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kırıkkale.
- Malerba, M. L. (2015). Social networking and informal second language learning in Livemocha and Busuu online communities. *In EDEN 2015 Annual Conference. Expanding Learning Scenarios*, 62-74.
- Mander, J. (2015). GWI Social Summary. Web: www.globalwebindex.net adresinden 21.08.2020'de alınmıştır.
- Merriam, S., B. & Tisdell, E., J. (2016). *Qualitative research: A guide to design and implementation* (4. Ed.). San Francisco: Jossey-Bass.
- Sarıdaş, G. ve Deniz, M. (2018) Çevrimiçi öğrenme topluluklarının öğretmenlerin mesleki gelişimine etkisine yönelik öğretmen görüşleri, *Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi*, 1(5), 11-41.
- Tartari, E. (2015). The use of social media for academic purposes in student' learning process. *Academic Journal of Interdisciplinary Studies MCSER Publishing*, 4(2), 393-398. Doi:10.5901/ajis.2015.v4n2p393
- Yakın Doğu Üniversitesi Toplumsal Araştırma ve Geliştirme Merkezi (2020). COVID-19 Pandemi Sürecinde Teknoloji ve Sosyal Medya Kullanımı Arttı. Web: <https://neu.edu.tr> adresinden 20.08.2020 tarihinde alınmıştır.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2018). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (11. Baskı)*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, N. ve Özmen, B. (2012). Video Paylaşım Sitelerinin Eğitsel Amaçlı Kullanımı. *e-Journal of New World Sciences Academy NWSA-Education Sciences*, 7(1), 288-295.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Nowadays, the increase in the use of smartphones has caused people to spend more time on these platforms, and they have started to use social media tools for different purposes. Studying or learning a new language are among these aims. The previous studies show that social media tools have a positive effect on the process when they are used with educational purposes (Ekoç, 2013; Gangwar, et al., 2013; Malerba, 2015; Tartari, 2015; Demirtaş, 2017; Derya, 2017; Dursun, 2018; Elverici, 2017). Therefore, the opinions of the learners were taken in order to determine how the use of social media in language teaching processes affects Turkish teaching and what should be considered in developing writing skills, and then the data obtained was analyzed.

Method

Research Design

This study, which revealed the views of foreigners learning Turkish on the use of social media in teaching process, was designated as a case study in the qualitative research model. Case studies are “a kind of research method that is based on how and why questions, allowing the researcher to examine a phenomenon or event that cannot be controlled in depth” (Yıldırım & Şimşek, 2018, p. 289).

Study Group

The study group of the research consisted of 40 learners who learned Turkish as a second language at home and as a foreign language abroad in the 2018-2019 academic years. Of all the learners, 26 of them were women and 14 of them were men; 23 of them were high school graduates, 16 of them were undergraduate and 1 of them was graduate; 8 of them were among the ages of 17-20 and 30 of them were among the ages of 21-25. Just one of the learners participating in the study stated that he was among the ages of 26-30 while another one was over 51 years old. The participants came from 19 different countries for the study. 17.5 percent of the learners were Albania and 15 percent were Syrians. Three participants were included into the study from each country (Bosnia and Herzegovina, Iraq and Romania) and two learners from each country (Afghanistan, Georgia, Lebanon and Yemen). The rest of the learners attended from various countries.

Data Collection Tool

A semi-structured interview form with open-ended questions was used to collect data in the study. In order to ensure the content validity of the form prepared by the researcher, the expert opinions were taken and the form was finalized in accordance with the feedback received from the field experts who had teaching experience in teaching Turkish to foreigners.

Data Analysis

Content analysis was used to analyze the data in the study. The main purpose of content analysis is to reach the concepts and relationships that can explain the collected data. Thus, firstly, the data collected are conceptualized, and then the emerging concepts are organized in a logical framework, and the themes explaining the data are reached. Thanks to themes, the facts can be better organized and made more understandable (Yıldırım & Şimşek, 2018, p.242).

Discussion and Conclusion

Within the scope of the study, the foreign learners learning Turkish were asked about the social media tools they used most, and it was determined that WhatsApp, YouTube, Instagram, Facebook and Twitter were the most used social media platforms by the learners. When the participants who frequently used social media without any purpose in their daily lives were asked whether they used these platforms while learning Turkish, it was also determined that 75 percent of the participants used social media tools while learning language.

Learners mostly benefit from Youtube while learning a language. Especially, learners who use Youtube to improve their Turkish, watch TV series and movies and listen to songs use WhatsApp to talk to Turks. Facebook and Instagram follow Youtube and WhatsApp respectively, and learners use these applications to communicate with Turks, follow the news and learn languages.

Based on the learner responses, it is possible to say that social media will bring a new dimension to language teaching processes and enable teaching to continue outside the classroom environment. Hence, it is seen that the teacher-learner communication can continue outside the classroom environment thanks to these tools. If the trainer adds these tools to the language teaching process with purposeful activities, the learning process will take place without learner awareness, and thus both the learners will have fun and what they have learned will be more permanent.

There are many benefits of using social media tools in language teaching processes. Social media improves learners' language skills, makes teaching fun, saves time and eliminates physical boundaries. It allows learners to experience the target language in a virtual environment. Learners practice with target language speakers on these platforms and have opportunities to learn the spoken language. It becomes easier for them to learn a language. It makes it easier for introverted and shy learners to socialize. It increases their motivation and allows teachers to share files with learners.

There are also some negative aspects of social media. As learners spend time on social media, they can easily be distracted and they can focus on different things. This also causes learners to waste time. Level differences among learners may occur in terms of language skills. Learners may fall behind in reading and writing as it will be easier for them to watch and listen. Health problems such as eye disorders can occur in long-term use. Learners may be exposed to unwanted learning and correcting this type of learning will be more difficult for instructors. Finally, social media can be addictive, and learners may be completely detached from the course processes.

When the social media tools are examined, it is seen that the learners mostly benefited from WhatsApp and Facebook Messenger in order to improve their writing skills. Learners improve their writing by texting with Turkish speakers and writing posts in Turkish. Learners who see

their mistakes with the corrections that emerge during the correspondence correct their mistakes and do not make the same mistakes in their subsequent writing.

Some of the points that should be taken into consideration by instructors when using social media tools in language teaching processes are as follows:

- Instructors should create groups in the tools such as WhatsApp, etc. to transfer their communication with their learners out of the classroom and they should use these tools effectively.
- Instructors should give assignments to learners in order to make them practice on the new subjects and they should check whether the learners have completed their homework through these tools.
- There is a lot of content in social media environments. The topics that will attract learner attention should be determined by instructors and the content suitable for the lesson or theme should be shared with learners.
- Since textbooks alone will not be sufficient in conducting teaching processes, activities and worksheets suitable for social media content should be prepared and shared with learners by instructors
- Instructors should be accessible and give feedback to learner messages as quickly as possible. Here, it is very important for instructors to determine the time they will allocate to themselves in advance and to inform learners of the available hours. Otherwise, learners can send messages during inappropriate hours.
- Thanks to Turkish TV series, the interest in Turkey and Turkish language is highly increasing in many parts of the world. According to the research carried out by Boylu and Başar (2015, p. 411), the foreign learners who learn Turkish think that using TV series and movies in their language learning process contributes to learning. Therefore, instructors should include such content in language teaching processes, and guide learners with questions that will increase interaction.
- Instructors should definitely identify the main social media pages in advance and recommend those pages to their learners. Thus, learners will be able to reach reliable information sources and audibility will increase.
- Songs, videos and films should be included in language teaching processes so that learners can change their world of thought with these materials.
- Instructors should make learners practice with target language users via social media and the exposure time of learners to the target language should be increased in the learning environments to be created.